

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα έντυπα του ΔΟΛ (Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη) έκλεψαν την παράσταση την περασμένη εβδομάδα. Η θεαματική στροφή του «Βήματος» [1] και των «Νέων» [2] υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ και του Αλέξη Τσίπρα έκανε τη μεγάλη έκπληξη στον χώρο των μέσων ενημέρωσης και μπέρδεψε ακόμα και τους φανατικούς τους αναγνώστες. Τη Δευτέρα τα «Νέα» αφιέρωσαν το πρωτοσέλιδό τους στη νίκη της Αριστεράς με μια ολοσέλιδη φωτογραφία του Αλέξη Τσίπρα και αλλάζοντας επιδεικτικά το λογότυπό τους προκειμένου να το εντάξουν σε κόκκινο φόντο.

Το κύριο άρθρο με τίτλο «Το κύμα» ξεχείλιζε από ενθουσιασμό: «Η μεγάλη –ιστορικών διαστάσεων– νίκη του Αλέξη Τσίπρα δημιουργεί ασφαλώς μια σημαντική ευκαιρία για την Αριστερά: όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε ολόκληρη την Ευρώπη. Είναι το πρώτο εκλογικό “όχι” στις πολιτικές των Μνημονίων –και βεβαίως το πρώτο πολιτικό “ναι” στην προσπάθεια για μια εναλλακτική οικονομική πολιτική, που δεν θα οδηγεί τους λαούς στη μιζέρια, στο όνομα της δημοσιονομικής σταθερότητας». Αν εξαιρέσει κανείς το γεγονός ότι από όλο το άρθρο έλειπε η λέξη ΣΥΡΙΖΑ (αναφερόταν μόνο δυο φορές ο κ. Τσίπρας), το περιεχόμενό του δεν άφηνε καμιά αμφιβολία ότι είχε γραφεί σε στιγμές μεγάλης ευφορίας από κάποιον αριστερό που περίμενε δεκαετίες αυτή τη στιγμή.

Είχε προηγηθεί το πρωτοσέλιδο των «Νέων» την Παρασκευή (23.1), με τίτλο «Αυτά είναι τα δύο πρώτα νομοσχέδια του ΣΥΡΙΖΑ» και αναφορές στην «κυβέρνηση Τσίπρα», λες και όλα είχαν κριθεί [3]. Ακολούθησε το «Βήμα» που κυκλοφόρησε το Σάββατο (24.1.), ένα εικοσιτετράωρο πριν αρχίσει η εκλογική διαδικασία. Η εφημερίδα φιλοξενούσε ταυτόχρονα τις συνεντεύξεις Τσίπρα και Σαμαρά. Μόνο που ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ δέσποζε σε όλο το πρωτοσέλιδο με μια μεγάλη φωτογραφία σε κόκκινο φόντο και τίτλο «Το σχέδιο για την επόμενη μέρα, [ο Αλέξης Τσίπρας] προαναγγέλλει σαρωτικές αλλαγές στο κράτος για την πάταξη της διαφθοράς». Αντίθετα, ο καημένος ο απερχόμενος πρωθυπουργός είχε στριμωχτεί στο ένα τέταρτο του χώρου, πάνω από το λογότυπο της εφημερίδας, με μια φωτογραφία που τον αδικούσε περισσότερο από όσο του άξιζε και με έναν τίτλο που τον έφερε να αντιπολιτεύεται τον ΣΥΡΙΖΑ [1].

Ο κύβος είχε ριφθεί, λοιπόν, για τον ΔΟΛ. Αλλωστε είχαν προηγηθεί και άλλα ανάλογα πρωτοσέλιδα στη μέση της προεκλογικής περιόδου [5], με πιο χαρακτηριστική περίπτωση το δοξαστικό «Η ευκαιρία της Αριστεράς. Ιστορικών διαστάσεων πολιτική ανατροπή από ενδεχόμενη πρωτιά Τσίπρα» («Το Βήμα», 11.1.), το οποίο συνοδευόταν και από κύριο άρθρο, στο οποίο ο Σταύρος Ψυχάρης έκανε έναν κάπως περίπλοκο συλλογισμό, σύμφωνα με τον οποίο οι προηγούμενες «ευκαιρίες της Αριστεράς» ήταν η συγκυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας – Συνασπισμού με πρωθυπουργό τον Τζαννή Τζαννετάκη (1989) και η πρόταση των αποστατών της Ένωσης Κέντρου προς την ΕΔΑ το 1965 να στηρίξει την κυβέρνηση Τσιριμώκου, με αντάλλαγμα την άρση των έκτακτων μέτρων και τη νομιμοποίηση του Κομμουνιστικού Κόμματος [6]. Και στις δύο αυτές συγκυρίες είναι γνωστό ότι είχε παίξει ιδιαίτερο ρόλο ο ΔΟΛ.

Και στην άλλη εφημερίδα του συγκροτήματος, μια εβδομάδα πριν από τις εκλογές, το πρωτοσέλιδο με τη φωτογραφία και τη συνέντευξη του τότε πρωθυπουργού συνοδευόταν από μια αποκάλυψη που αναιρούσε όσα έλεγε ο κ. Σαμαράς. Ακριβώς πάνω από την απειλή του κ. Σαμαρά ότι «Ο ΣΥΡΙΖΑ θα εξαφανίσει τη μεσαία τάξη», ο αναγνώστης διάβαζε: «Γαλάζια Προβιά. Σε ρετιρέ του Κολωνακίου οργανώνουν μυστικά αντίσταση κατά της αριστερής διακυβέρνησης» (17.1.). Μ’ άλλα λόγια, η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ ήταν δεδομένη και η Ν.Δ. απλώς συνωμοτούσε στα σκοτεινά εναντίον της μελλοντικής κυβέρνησης [4].

Αν δεν παρασυρθεί πάντως κανείς από τις όψιμες φιλικές κινήσεις προς τον ΣΥΡΙΖΑ, δεν είναι δύσκολο να διαπιστώσει ότι μόλις πριν από λίγες μέρες οι εφημερίδες του συγκροτήματος μετείχαν στη γνωστή καμπάνια των πάσης φύσεως διαπλεκόμενων και «μνημονιακών» μέσων ενημέρωσης με στόχο την αποδυνάμωση της Αριστεράς, ενώ σε όλη τη διάρκεια της θητείας Σαμαρά-Βενιζέλου πρωτοστατούσαν σε επικοινωνιακά χτυπήματα εις βάρος του Αλέξη Τσίπρα. Ισως η πιο χαρακτηριστική ήταν η κατηγορία εναντίον του τότε αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι κήρυξε «προσκλητήριο αποστασίας» (πρωτοσέλιδο στα «Νέα», 18.11.2013). Το αστείο είναι ότι στο κύριο άρθρο αυτού του φύλλου, στο οποίο αναφερόταν ότι «η βρώμικη ιστορία επαναλαμβάνεται τώρα ως φάρσα», γινόταν μνεία της ίδιας «ευκαιρίας» για την Αριστερά που είχε προκύψει το 1965 με την πρόταση να στηρίξει τους αποστάτες, αλλά βέβαια ο αρθρογράφος επαινούσε την τότε ηγεσία της ΕΔΑ που δεν ενέδωσε [7]. Την επομένη (19.1.2013) υπήρξε πρωτοσέλιδη συνέχεια με θριαμβευτικές διαπιστώσεις: «Δεν βρίσκουν αποστάτες οι προστάτες, το προσκλητήριο Τσίπρα συσπείρωσε το ΠΑΣΟΚ, υπόγειες αντιδράσεις και στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ».

Το σκοτεινό παρελθόν

Βέβαια η σχέση του ΔΟΛ με την αποστασία των βουλευτών της Ένωσης Κέντρου και την υπονόμηση της δημοκρατικής ομαλότητας το καλοκαίρι του 1965 είναι γνωστή. Ενώ στην πρώτη φάση της κρίσης που προκάλεσε στις 15 Ιουλίου το Παλάτι το συγκρότημα υποστήριξε τη νόμιμη κυβέρνηση, στη συνέχεια ο Λαμπράκης αναμίχθηκε άμεσα σε διαβουλεύσεις προκειμένου να πειστεί ο Γεώργιος Παπανδρέου να παραδώσει την αρχηγία στον Στέφανο Στεφανόπουλο, με την ευλογία του βασιλιά. Οι συναντήσεις μαθεύτηκαν και ο δημοκρατικός λαός αντέδρασε καίγοντας φύλλα των εφημερίδων του ΔΟΛ, μόλις κυκλοφόρησε «Το Βήμα» με πρωτοσέλιδη φωτογραφία του Στεφανόπουλου και σχόλιο στο οποίο εξαίρεται «η έντιμος και απολύτως δημοκρατική στάσις» του (8.8.1965). Μετά τις αντιδράσεις το συγκρότημα αναδιπλώθηκε, αλλά ο ρόλος και οι προθέσεις του είχαν γίνει πλέον μέρος της κρίσης [8].

Λιγότερο γνωστή αλλά ακόμα χειρότερη είναι η μαύρη περίοδος της Κατοχής για το συγκρότημα. Η ταύτιση των εφημερίδων του με το δωσιλογικό καθεστώς οδήγησε εξάλλου ακόμα και στην αλλαγή των

ονομάτων τους (λέγονταν «Αθηναϊκά Νέα» και «Ελεύθερον Βήμα»). Αλλά και στην πιο κοντινή μας περίοδο της δικτατορίας των συνταγματαρχών δεν έλειψε η συνεργασία του συγκροτήματος με τους κρατούντες, παρά τις φιλότιμες και παράτολμες προσπάθειες πολλών εργαζομένων.

Εδώ δεν θα ασχοληθούμε πάντως μ' αυτό το σκοτεινό παρελθόν, όσο κι αν είναι αυτή η παράδοση που σημάδεψε τα ηγετικά στελέχη του συγκροτήματος μέχρι σήμερα. Θα εξετάσουμε μόνο τη στάση των εφημερίδων του ΔΟΛ σε πιο πρόσφατες και οικείες περιόδους, ξεκινώντας από τη δεκαετία του 1980. Η πρώτη διαπίστωση είναι ότι η θέση των εφημερίδων αυτών δεν είναι καθόλου δεδομένη και πολύ λιγότερο σταθερή. Φυσικά ως εμπορικά προϊόντα οι εφημερίδες αυτές στηρίζονταν στην πελατεία της «δημοκρατικής παράταξης». Έτσι το 1981 υποστήριξαν τη νίκη του Ανδρέα Παπανδρέου, η οποία είχε διαφανεί από αρκετό καιρό. Το ίδιο συνέβη και με τις εκλογές του 1985, οι οποίες εξάλλου αποτέλεσαν και μια αφορμή «αντιδεξιάς» συσπείρωσης, βασισμένης σε συμβολισμούς του παρελθόντος (Σαρτζετάκης, Καραμανλής).

Και Μητσοτάκης και Ανδρέας και Καραμανλής

Οι άγαρμπες διαφοροποιήσεις άρχισαν από εκεί και πέρα. Το 1989, εν μέσω της κρίσης με το σκάνδαλο Κοσκωτά και την ασθένεια του Ανδρέα Παπανδρέου, το συγκρότημα ποντάρει στη δημιουργία αδύναμων κυβερνήσεων και την ανάκτηση θέσεων που είχαν χαθεί από τους πειραματισμούς του ΠΑΣΟΚ με τα «νέα τζάκια». Παρακολουθεί από κοντά τις προσπάθειες της Ν.Δ. να σταθεροποιηθεί στην πρώτη θέση μέσα από τις μεταβατικές κυβερνήσεις Τζαννετάκη και Ζολώτα. Στις δύο εκλογές του 1989 είναι σαφές ότι έχει εγκαταλείψει το ΠΑΣΟΚ, χωρίς όμως να υποστηρίζει ανοιχτά τη Ν.Δ. «Σιωπηλή η πλειοψηφία» έγραφε «Το Βήμα» πριν από τις εκλογές του Ιουνίου (11.6.1989) και «Όλα τα σενάρια» τη μέρα των εκλογών του Νοεμβρίου (5.11.1989) [9 και 10]. Πριν από τις εκλογές του Απριλίου 1990, όταν διαφαινόταν (επιτέλους!) η αυτοδυναμία της κυβέρνησης Ν.Δ., «Το Βήμα» φιλοξενούσε στο πρωτοσέλιδό του μόνο τον Κώστα Μητσοτάκη («Τι θα γίνει αν νικήσω. Τι θα κάνω αν ηττηθώ») και σε δεύτερο πλάνο τον Γρηγόρη Φαράκο του Συνασπισμού (1.4.1990) [11]. Και αμέσως μετά τον σχηματισμό της κυβέρνησης Μητσοτάκη, η εφημερίδα πρόβαλε με πηχυαίους τίτλους την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων: «Στροφή προς τους ιδιώτες. Η κυβέρνηση εξαγγέλλει την Τρίτη πολλά “τολμηρά ανοίγματα”. Ιδιωτικά νοσοκομεία και ιδιωτικά Πανεπιστήμια» (22.4.1990) [12].

Στη δύση της κυβέρνησης Μητσοτάκη, το φθινόπωρο του 1993, το συγκρότημα Ξανακαβάλησε το παλιό «αντιδεξιό» άλογο: «Όλες οι δημοσκοπήσεις προβλέπουν άνετη εκλογική νίκη. Ετοιμη η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ» («Το Βήμα», 10.10.1993) [13]. Και αμέσως μετά τις εκλογές, το συγκρότημα επεμβαίνει ανοιχτά στα ζητήματα διαδοχής στη Ν.Δ.: «Ανανεωτικός άνεμος σαρώνει τη συντροφιά της Ρηγίλλης. Καίγεται ο αχυράνθρωπος. Τα σχέδια του κ. Μητσοτάκη προσκρούουν σε γενικευμένη αντίδραση» («Το Βήμα», 17.10.1993) [14].

Το 1996 τα πράγματα ήταν αρκετά ξεκάθαρα. Ταυτισμένο με την κυβέρνηση Σημίτη το συγκρότημα δεν έδινε καμιά πιθανότητα στη Ν.Δ. του Μ. Εβερτ: «Σε επτά ημέρες οι Έλληνες επιλέγουν την Πρόοδο ή τη Συντήρηση. Η εβδομάδα της αλήθειας. ΠΑΣΟΚ: η ανάγκη αυτοδυναμίας αποκλείει διαρροές» («Το Βήμα», 15.9.1996) [15].

Αντίθετα, το 2000 η έκβαση της εκλογικής μάχης ήταν απολύτως άδηλη. Τις παραμονές των εκλογών το συγκρότημα έδωσε ρεσιτάλ «αντικειμενικότητας», μοιράζοντας σε ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. τα τελευταία προεκλογικά πρωτοσέλιδά του. Παραμονή των εκλογών «Το Βήμα» εξέφραζε πρωτοσέλιδα την αμηχανία του: «Πρωθυπουργός Σημίτης ή Καραμανλής; Ποιος μπορεί να οδηγήσει την Ελλάδα σε ασφαλές λιμάνι αναπτύξεως» (8.4.2000). Τη μέρα των εκλογών η αμηχανία κορυφώνεται. «Εγγύηση για το μέλλον» είναι ο τίτλος που συνοδεύεται από δύο ισοδύναμες φωτογραφίες των υποψήφιων πρωθυπουργών Σημίτη και Καραμανλή («Το Βήμα», 9.4.2000) [16]. Την επομένη, η εφημερίδα χαιρετίζει τη νίκη Σημίτη, δημοσιεύοντας μόνο τη δική του φωτογραφία και εξαφανίζοντας τον Κ. Καραμανλή! [17].

Το 2004 διαφαινόταν το τέλος της κυριαρχίας του ΠΑΣΟΚ, αλλά το συγκρότημα δεν μπορούσε να περάσει στο άλλο στρατόπεδο χωρίς κλυδωνισμούς. Επρεπε να περιμένει τα αποτελέσματα. Ετσι την παραμονή των εκλογών «Τα Νέα» θα φιλοξενήσουν ολοσέλιδο τον Γιώργο Παπανδρέου να χαιρετά στη συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ και τίτλο «Ψήφο στο μέλλον έδωσε η Αθήνα. Η λαοθάλασσα ξεπέρασε κάθε προσδοκία» (6.3.2004), αλλά την επομένη υπήρξε ήδη η απόδοση ευθυνών στη διακυβέρνηση ΠΑΣΟΚ: «Καθαρή εντολή στη Ν.Δ. Ψήφος τιμωρίας για τα λάθη της τετραετίας» (8.3.2004) [18]. Είχε ανοίξει ο δρόμος έμμεσης στήριξης του Κώστα Καραμανλή, ο οποίος άλλο που δεν ήθελε παρά να αφήσει τα περί «νταβατζήδων»

στα leftovers του Μπαραϊκτάρη. Αλλωστε τα επιχειρηματικά σχέδια τις παραμονές των Ολυμπιακών της Αθήνας βρίσκονταν στα ύψη.

Ζήτω ο Γιώργος, ο Λουκάς κι ο Αντώνης

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν και οι εκλογές του 2007. Παρά το γεγονός ότι όλα έδειχναν νίκη Καραμανλή, το συγκρότημα κράτησε σθεναρή στάση υποστήριξης, ποντάροντας στα παλιά αντιδεξιά σύνδρομα των αναγνωστών του: «Ο Γιώργος για τις εκλογές, Δημοψήφισμα για να φύγει η Δεξιά. Εντυπωσιακή σε όγκο και παλμό η συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ» («Τα Νέα», 14.9.2007) και «Ο Γιώργος βέβαιος για τη νίκη. Ετσι θα κυβερνήσω» («Τα Νέα», 15.9.2007). Με την επικράτηση του Καραμανλή, όλα αυτά άλλαξαν: «Ανοχή στη Ν.Δ., αποδοκιμασία στο ΠΑΣΟΚ» («Τα Νέα», 17.9.2007). Και το σημαντικότερο: Το συγκρότημα συντάχθηκε με τη φιλοδοξία του κ. Βενιζέλου -αν δεν την υποκίνησε. «Θέμα ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ. Εμμεση παραίτηση του κ. Γ. Παπανδρέου» («Το Βήμα», 17.9.2007) και την επομένη: «Παραιτηθείτε, κύριε Πρόεδρε! Εντυπωσιακό προβάδισμα του κ. Βενιζέλου στην αναμέτρηση για την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ» («Το Βήμα», 18.9.2007) [19].

Γνωρίζουμε ότι ο κ. Παπανδρέου δεν ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα να παραιτηθεί και ο Βενιζέλος απέτυχε τότε να τον διαδεχθεί. Ετσι οι εφημερίδες του ΔΟΛ επανήλθαν στην ένθερμη υποστήριξη του Γιώργου Παπανδρέου στις επόμενες εκλογές. Αλλωστε οι δημοσκοπήσεις ήταν τόσο σαφείς ώστε δεν χρειάστηκε καν να μπουν σε δίλημμα: «Πράσινο τσουνάμι, γαλάζια κατάρρευση» («Το Βήμα», 2.10.2009). Και μετά τις εκλογές: «Ιστορική νίκη Γιώργου» («Τα Νέα», 5.10.2009) [20].

Μια παραλλαγή των επιλογών του ΔΟΛ απέναντι σε μελλοντικές κυβερνήσεις ζήσαμε τον Νοέμβρη του 2011, ενόψει της παράδοσης της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ χωρίς εκλογές σε ένα ευρύτερο κυβερνητικό σχήμα. Το πρόσωπο του τραπεζίτη Λουκά Παπαδήμου ως κατάλληλου προέδρου σε μια κυβέρνηση συνεργασίας για να αντιμετωπίσει την κρίση το είχε υποδείξει ήδη από τις αρχές του 2009 ο Γιώργος Καρατζαφέρης, ο οποίος πάντοτε μεταφέρει εγκαίρως τις κατάλληλες πληροφορίες και υποδείξεις. Το συγκρότημα πίεζε προς αυτή την κατεύθυνση, και μετά την πρώτη συνεννόηση μεταξύ Γιώργου Παπανδρέου και Αντώνη Σαμαρά στο προεδρικό μέγαρο, «Το Βήμα» θριαμβολογούσε: «Εγινε το πρώτο,

μεγάλο βήμα για τη σωτηρία της χώρας.

Επιτέλους!» (7.11.2011) [21]. Μόνο που δυο μέρες αργότερα οι ύμνοι μετατράπηκαν σε κατάρες, μόλις προέκυψαν κάποια προβλήματα στη συνεννόηση των κομμάτων και αμφισβητήθηκε η λύση Παπαδήμου: «Θέατρον Ηρώδου του Αττικού. Οπερέτα! Οι αρχηγοί, ο κηπουρός και η φτωχή Ελλάς» (10.11.2011) [22]. Κάτω από την πίεση αυτή, μέσα σε λίγες ώρες ο Παπαδήμος έγινε «αυτονόητη λύση» και συγκροτήθηκε κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ-ΛΑΟΣ-Ν.Δ. «Εθνικό στοίχημα η κυβέρνηση Παπαδήμου» φωνάζει ανακουφισμένος ο ΔΟΛ («Τα Νέα», 11.11.2011) [23]. Και την επομένη συνεχίζεται η πίεση προκειμένου «να μην υπάρξουν παζαρέματα κομμάτων» και να αποφασίζει για όλα ο Παπαδήμος (12.11.2011).

Στις διπλές εκλογές του 2012 το συγκρότημα φρόντισε να κρατήσει ίσες αποστάσεις από ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ., ενώ μετά την αδυναμία δημιουργίας κυβέρνησης από την αναμέτρηση του Μαΐου, στόχος ήταν να αποδοθεί η ευθύνη στον ΣΥΡΙΖΑ: «Το κόλπο Τσίπρα με τις πέντε εντολές και η γκάφα με τις καταθέσεις. Βάζει εξωπραγματικούς όρους σε ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. για τη συγκρότηση κυβέρνησης προκειμένου να μη χρεωθεί εκείνος τη νέα προσφυγή στις κάλπες» («Τα Νέα», 9.5.2012) [24]. Και βέβαια τις παραμονές των εκλογών του Ιουνίου, όταν είχε διαφανεί η σύγκλιση Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ, φρόντισε να «εκλαϊκεύσει» την προπαγάνδα Σαμαρά-Βενιζέλου εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ, ότι τάχα η πολιτική του οδηγεί σε έξοδο από την ευρωζώνη. «Ποια Ελλάδα θέλουμε. Ιστορική ψήφος. Παραμονή στο ευρώ με επαναδιαπραγμάτευση του Μνημονίου ή μονομερής καταγγελία της δανειακής σύμβασης, με κίνδυνο επιστροφής στη δραχμή; Αυτό είναι το βασικό δίλημμα για το οποίο καλούνται να αποφασίσουν οι ψηφοφόροι». Και φυσικά η εικονογράφηση του πρωτοσέλιδου είχε μια σύνθεση με μισό ευρώ και μισή δραχμή («Τα Νέα», 16.6.2012).

Το γενικό συμπέρασμα είναι ένα. Σύμφωνα με τις αρχές του συγκροτήματος, ισχύει «το όποιο κόμμα στην κυβέρνηση, ο ΔΟΛ στην εξουσία». Περιμένουμε με ανυπομονησία την επόμενη πράξη της οπερέτας.

► Διαβάστε

Μαρινίκη Αλεβιζοπούλου, Αυγουστίνος Ζενάκος

«Η παντοδυναμία και η παρακμή του Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη».

(περ. «Unfollow» τχ. 2, Ιαν. 2012 και 3, Φεβρ. 2012)

<http://unfollow.com.gr/print/16515-doi>

Ντένης Αντύπας

«Σσστ!... Ο Χρήστος Λαμπράκης κοιμάται...: Η άνοδος και η πτώση της πιο αμφιλεγόμενης προσωπικότητας του 20ού αιώνα στην Ελλάδα»

(Κάκτος, Αθήνα 2010)

Νίκος Δρόσος

«Συγκρότημα Λαμπράκη ή ο βαλές της άρχουσας τάξης»

(Αθήνα 1982).

Κριτική του αστικού Τύπου και περιγραφή της παραπλάνησης και του αποπροσανατολισμού από τα πραγματικά προβλήματα.

Γ.Δ. Ζιούτος (Γεώργιος Ζωιτόπουλος)

«Ο Τύπος στη Λαϊκή Δημοκρατία» (Νέα Βιβλία, Αθήνα 1945, Παπαζήσης 2003).

Εκλαϊκευτική μονογραφία για τον ρόλο του Τύπου, γραμμένη την περίοδο της Κατοχής από τον σημαντικότερο Έλληνα στοχαστή που ειδικεύτηκε σ' αυτό το ζήτημα. Στον ίδιο ανήκει και η επίσης σημαντική μελέτη «Εισαγωγή στην επιστήμη του Τύπου», (χ.ε. Αθήνα 1954, University Studio Press, Αθήνα 1995).

► Επισκεφθείτε

<http://www.tovima.gr>

Στον ιστότοπο του ΔΟΛ είναι προσβάσιμα για τους συνδρομητές όλα τα φύλλα των εφημερίδων του συγκροτήματος.

<http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/I-Bibliothiki/>

Ο ιστότοπος της Βουλής περιλαμβάνει πλούσια συλλογή με ψηφιοποιημένα φύλλα των προπολεμικών εφημερίδων.

***Τάσος Κωστόπουλος, Αντα Ψαρρά, Δημήτρης Ψαρράς**